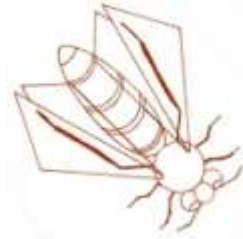

Selectie op eigen stand op basis van de mijtval/dag

Egbert Touw, Mari van Iersel
DDB

Inhoud

- Bijenvolken verschillen in eigenschappen
- Bedrijfsmethode: imkers selecteren beste koninginnen op eigen stand
- Ontwikkeling mijtpopulatie nieuw selectiekriterium
  - methode (mijtval/dag)
  - resultaten op één stand 2010-2013
- Selectie en koninginnenteelt
- Conclusies

Bijenvolken verschillen in eigenschappen

Bijenvolken zijn niet allemaal gelijk

1. Zachtaardigheid versus agressiviteit
2. Grootte van volk en broednest
3. De ontwikkeling van de mijtpopulatie

Bijenvolken verschillen in eigenschappen

- Volksgrootte, zachtaardigheid en zwermtraagheid gebruikt de imker als selectie criterium
- Vitaliteit/Overlevingskans is een nieuw criterium dat een relatie heeft met mijtval?

Ontwikkeling mijtpopulatie nieuw selectiekriterium

Methode:

- dagelijks tellen van het aantal dode en/of nog levende volwassen mijten op de varroalade
- Vergelijk volken op één stand!

Ontwikkeling mijtpopulatie nieuw selectiekriterium

Methode: **beperkingen** !

- Mieren, oorwurmen, naaktslakken, wasmotten, wespen en bijen op varroalade kunnen tellingen verstoren
- Levende mijten kunnen wegkruipen naar de randen

Ontwikkeling mijtpopulatie nieuw selectiekriterium

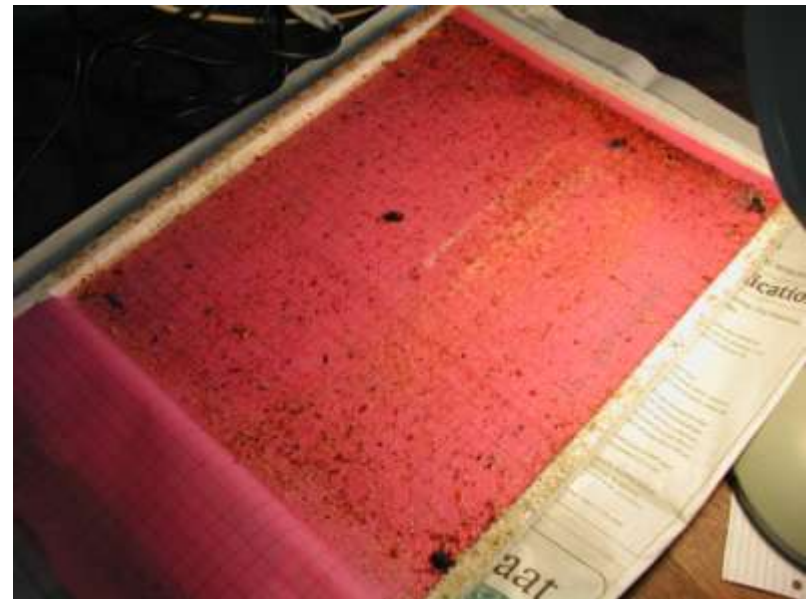
Methode: beperkingen

- Sommige imkers behandelen de varroalades met olie.

- Maak varroa-lade

Moeilijk toegankelijk

voor ongenode gasten

Resultaten van telling in bijenvolken op één bijenstand van Mari van Iersel

Mijtval op de varroalade tellen:

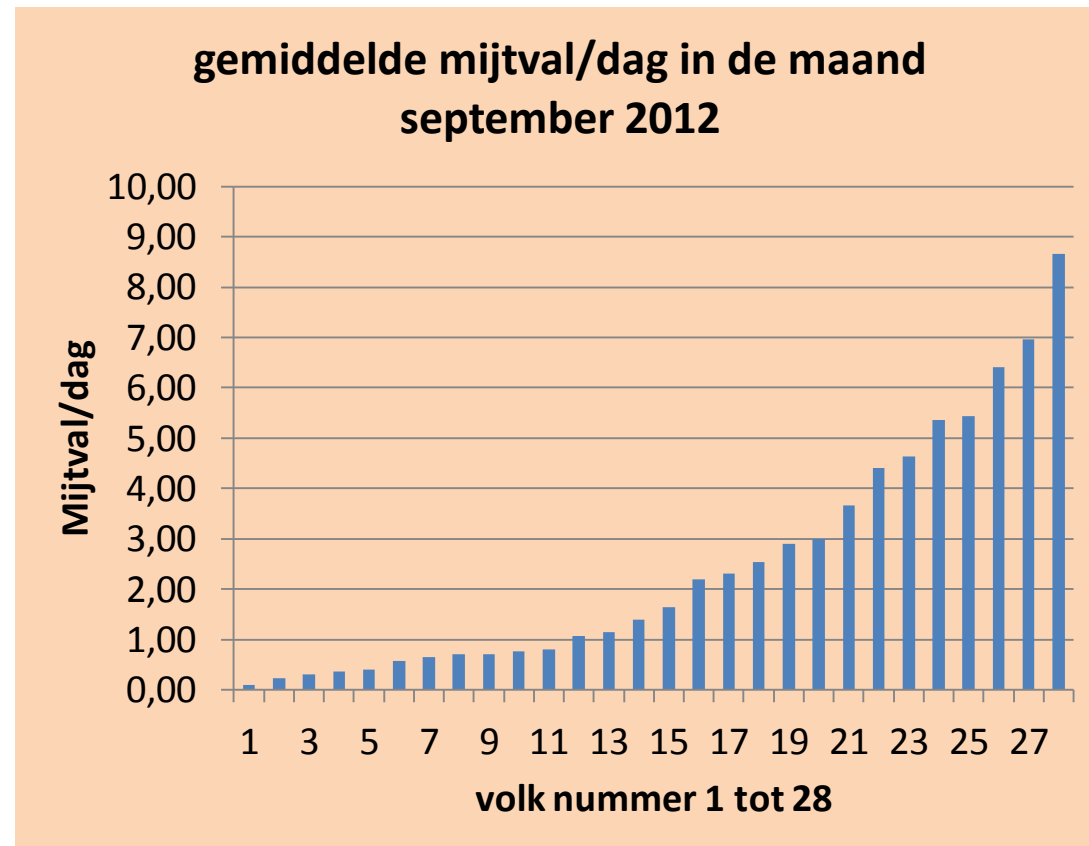
- Geeft aan of er veel of weinig mijten zijn.
- Toont bestrijdingsresultaat.
- Vertelt de imker of het volk de mijtpopulatie snel of langzaam laat groeien.
- Geeft informatie of het volk de varroamijt de baas is.
- Plus gratis info over dracht, grootte, activiteit, hygiene, propolis etc.

Ontwikkeling mijtpopulatie: voorbeelden

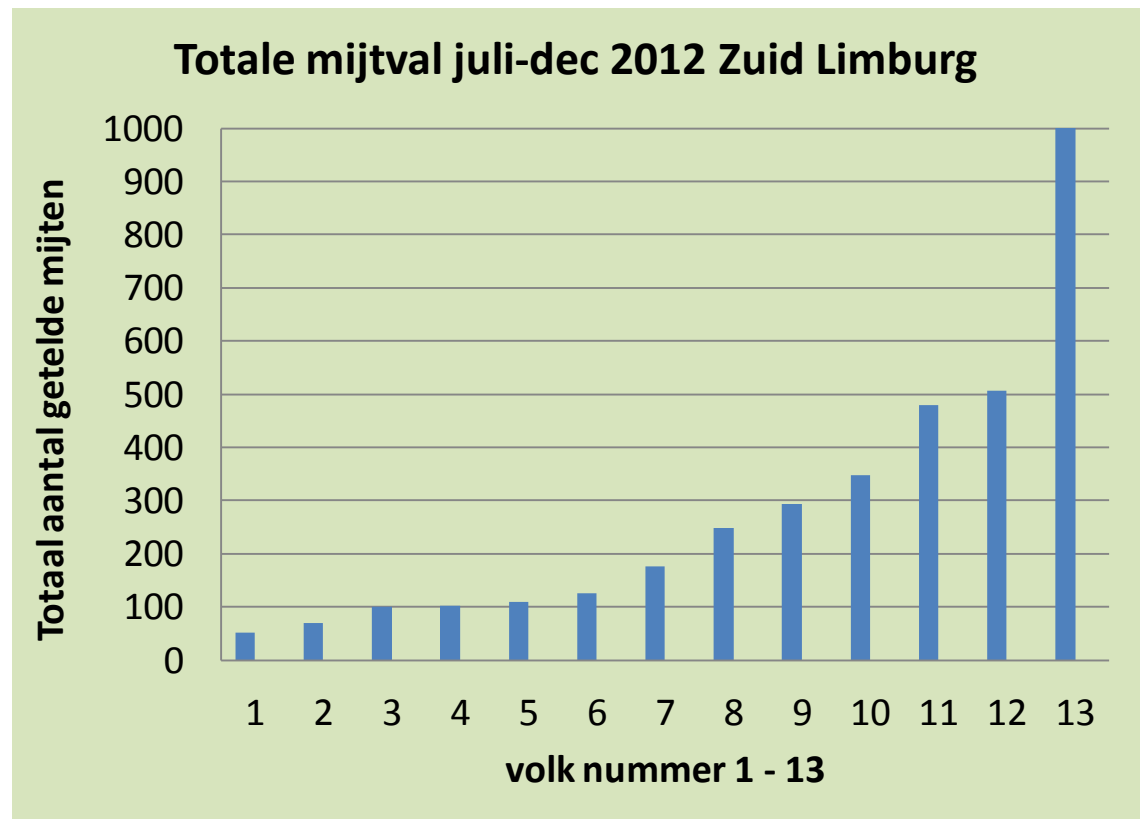
- Voorbeeld 1:
Gemiddelde dagelijkse mijtval van 28 volken per volk gedurende de maand september 2012.

Ontwikkeling mijtpopulatie: voorbeelden

- Voorbeeld 2:
Van 13 volken is gedurende een half jaar, op basis van dagelijkse tellingen, het totale aantal mijten op de varroalade bepaald

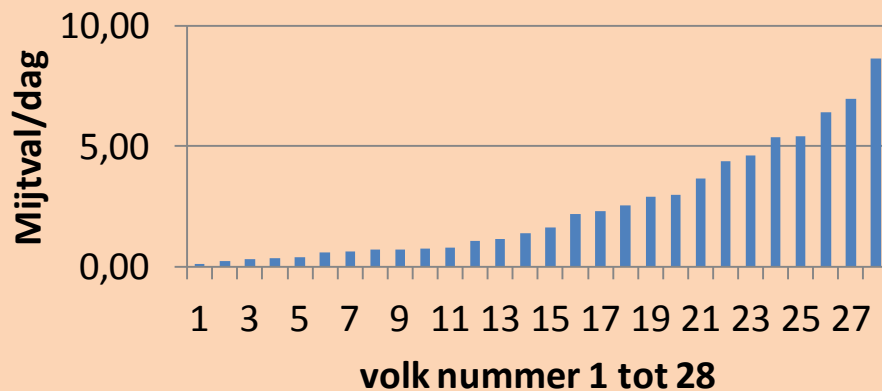

Ontwikkeling mijtpopulatie: voorbeelden

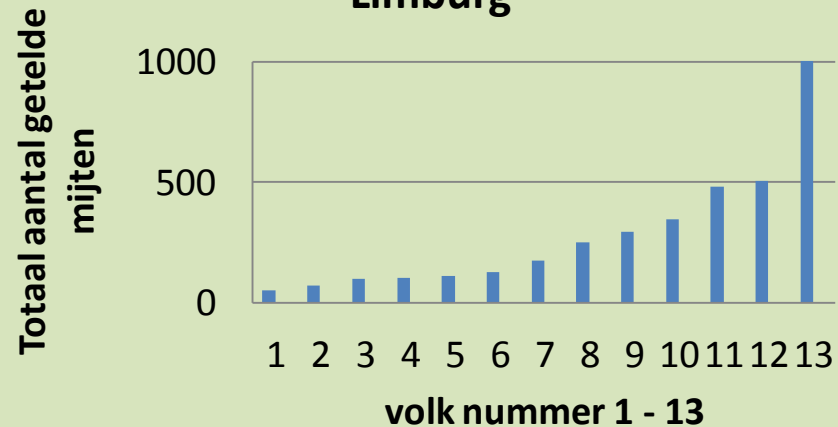
Conclusie

- De verschillen gevonden in de voorbeelden 1 en 2 zijn eigenlijk op elke stand te vinden.
- De verschillen berusten niet op toeval aangezien het telkens dezelfde volken zijn die veel of weinig mijten laten vallen.

gemiddelde mijtval/dag in de maand september 2012

Totale mijtval juli-dec 2012 Zuid Limburg

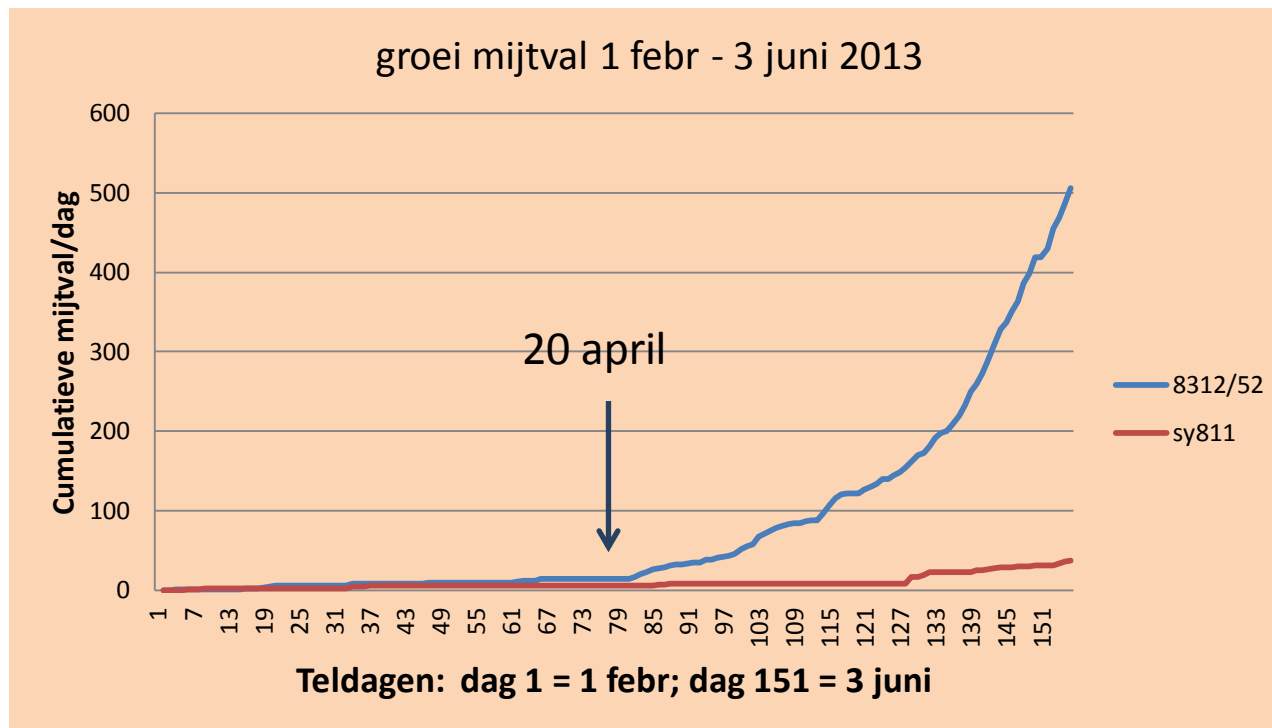

Voorbeeld 3:

Toename mijtpopulatie van 1 febr 2013 – 3 juni 2013

- Tot 20 april geen verschil
- Na eind april wordt verschil zichtbaar

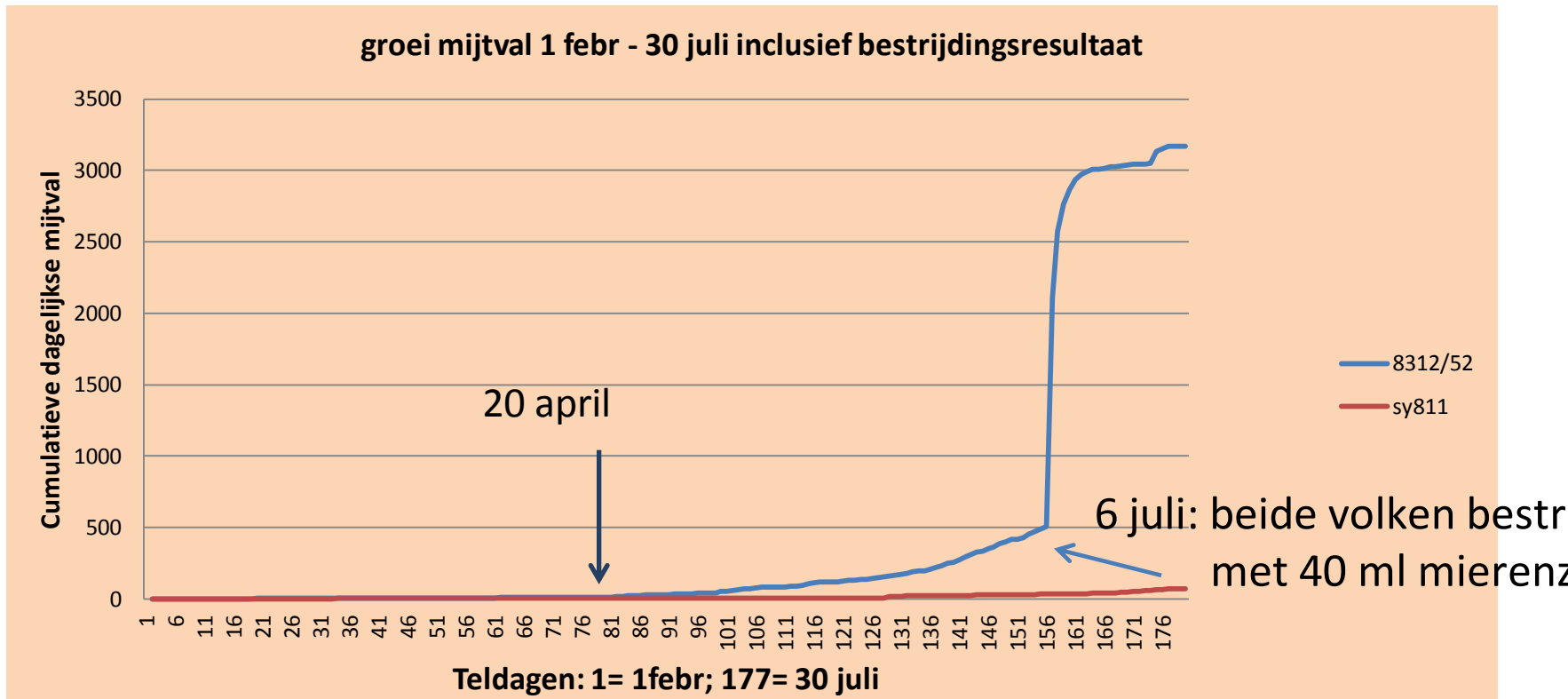

Voorbeeld 3:

Toename mijtpopulatie van 1 febr 2013 – 3 juli 2013

- Na eind april worden verschillen zichtbaar

Voorbeeld 3: vergelijking volken 8312 en Sy811

Conclusie op basis van mijtval/dag:

- Duidelijke verschillen in groei mijtpopulatie
- Terwijl volksgrootte en opbrengst zomerhoning vergelijkbaar zijn (tabel)

Volk	Mijtval/ dag na bestrijding	Volks- grootte	Zomer Honing (kg)
8312	354	116 dm ²	16
Sy811	3	161 dm ²	14

Wat leid ik uit deze vergelijking af?

- De verschillen berusten op:
  - Gedrag van het volk: trekken van besmet broed, voortplantingsnelheid mijt, ontwikkelingsnelheid broednest, en verder ???
- Conclusie:

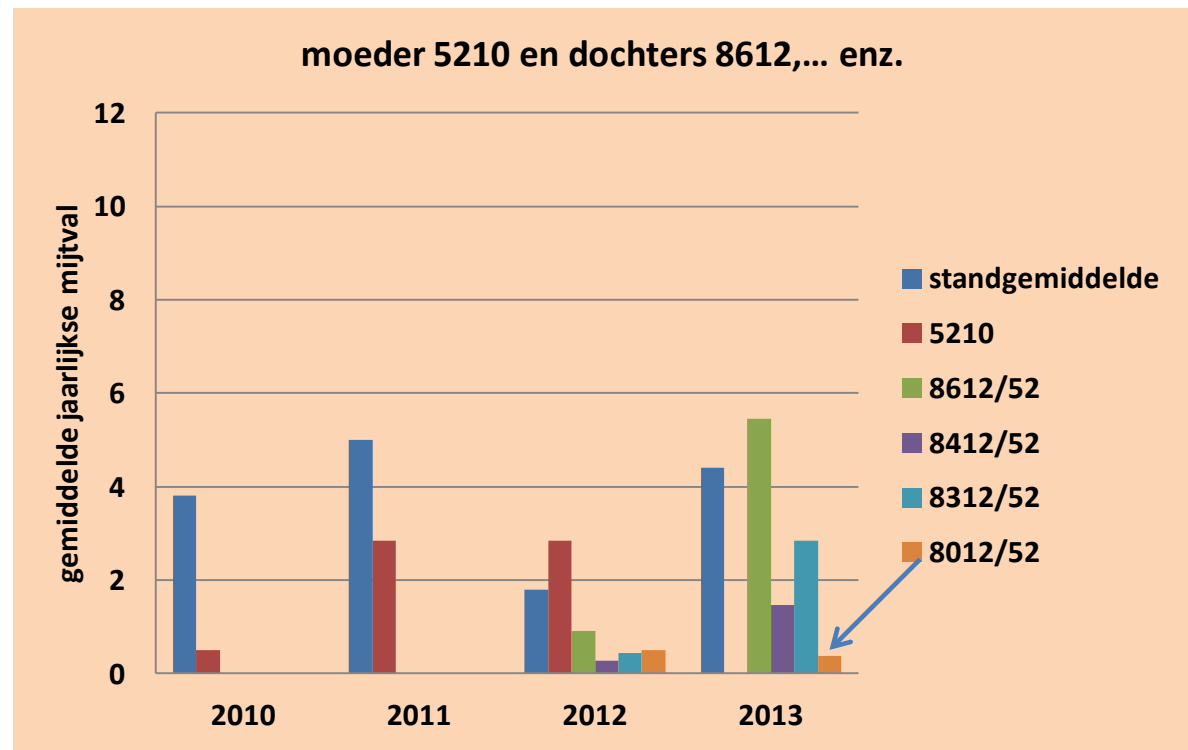
De ontwikkeling van de mijtpopulatie is het resultaat van interacties in het bijenvolk.

Selectie: verder kweken van volken die minder mijten produceren

- dochter 8012/52 van moeder 5210 heeft een lage net als de moeder in jongere jaren een geringe gemiddelde jaarlijkse mijtval/dag heeft

Ras: Carnica. Moer 5210 produceerde weinig mijten. Van moer 5210 zijn 4 dochters gekweekt (8612 enz.) en **standbevrucht**.

Kan de imker selecteren op meer of minder varroaresistentie?

- Ja, selecteren is met een betrekkelijk eenvoudig middel (tellen natuurlijke mijtval) goed uitvoerbaar.
- Op basis van het tellen van de natuurlijke mijtval kan besloten worden om volken wel of niet te bestrijden.
- Of wel of niet mee verder te telen.

Kan de imker selecteren op meer of minder varroaresistentie?

- Van moederskant heeft de imker de afstamming in de hand. De afstamming van de darren waarmee gepaard wordt niet.
- Als imkers in een gebied samenwerken wat betreft teelt en selectie is de kans op succes groter dan wanneer de imker als eenling iets aan varroaresistentie doet.

Kan de imker selecteren op meer of minder varroaresistentie?

- Voor een echte doorbraak is paring op een gecontroleerd koninginnenteeltstation nodig of kunstmatige inseminatie.
- De schade die varroa bij onze volken aanricht is zo groot dat ook kleine stapjes (teelt en selectie op eigen stand) vooruit van betekenis zijn.

Dank

www.duurzamebij.nl